

2.1 Förslag och konflikter

Här beskrivs rekommenderad mark- och vattenanvändning samt kommunens ställningstaganden till denna. Dessutom redovisas om mark- och vattenanvändningen bedöms komma i konflikt med andra allmänna intressen och rekommendationer samt hur kommunen ställer sig till de eventuella konflikterna.

2.1.1 Befolkningsutveckling

Just nu är trenden att befolkningen flyttar från landsortskommunerna till storstadsregionerna - Stockholm, Göteborg och Malmö. Folkmängden minskar i de flesta kommuner i Skaraborgsregionen.

Kommunens befolkningsunderlag bedöms bli oförändrat eller öka något under den närmaste 10-årsperioden. Kommunen planerar därför huvudsakligen för att ha handlingsfrihet när tillfälle för expansion erbjuds.

2.1.2 Bostäder för permanent- och fritidsboende

Boendet bör koncentreras till de större tätorterna Tibro och Fagersanna, vilket har behandlats i gällande fördjupningar av översiktsplanen. I både Tibro och Fagersanna finns goda möjligheter till förtätning av bebyggelsen. I Tibro kan nämnas centrumnära lägen och Håggetorpsområdet. I Fagersanna kan förutom den pågående förtätningen i Bråbackaområdet även nämnas Ransbergs Prästbol nordost om skolan.

Enskilt byggande på landsbygden bör även fortsättningsvis kunna medges. Intresset för ny bosättning är störst vid befintliga byar eller byvägar. Kommunen kan även tänka sig nya bybildningar i anslutning till befintliga kommunikationsstråk och befintlig infrastruktur i övrigt. Varje ny bybildning måste prövas utifrån lämplighet och tekniska förutsättningar. Se även s k LIS-områden, kap 3.8.1.

Inom områdena sydväst om Örlen kommer

kommunen att ställa krav på att avlopp och i vissa fall även vattnet ansluts till kommunens nät. Det kan finnas naturvårdsintressen inom områdena som ska beaktas vid lokalisering av bostäder. Exploatering förutsätter markägarnas medverkan.

Konflikter med exploateringsintressen

Vad gäller konflikter med de areella näringarna se ovan "Näringsliv - Verksamheter och areella näringar". Ny bostadsbebyggelse bör inte tillåtas inom utpekade exploateringsområden för grustäkter och inte nära vindkraft.

Konflikter med bevarandeintressen

Riksintresseområdena avses inte bebyggas annat än för enstaka bostäder eller byggnader. Ett undantag gäller en eventuell utbyggnad av Fagersanna tätort. Kommunen ska i tidigt skede samråda med länsstyrelsen om byggnation föreslås inom riksintresseområdena.

Strandskyddsområden bör inte utan särskilda skäl bebyggas, inte heller andra lagskyddade områden. Ny bostadsbebyggelse ska inte tillåtas inom skyddsområde för vattentäkt i Rankås.

Områden med intresse för natur- och kulturmiljön i del 3 avsnitt 16 kan komma i konflikt med exploatering av bostäder. Natur- och kulturmiljön ska beaktas i samband med lokaliseringsprövningen. Inriktningen är att kultur- och naturmiljöfrågorna i görligaste mån ska beaktas. Detta gäller särskilt de höga naturvärdena runt Örlen, (odlingslandskapet) och värdefulla ängs- och hagmarker samt nyckelbiotopsområde vid Fiskestigen och värdefulla byggnader bl a vid Rävbacken.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Miljö- och riskfaktorer som skredrisk, radon, bullerstörningar, förorenade områden samt gårdar med djurhållning ska beaktas vid lokaliseringen av ny bebyggelse. Vid prövning ska visas att risken inte föreligger eller kan motverkas.

2.1.3 Näringsliv – verksamheter och areella näringar

Näringslivet i regionen domineras av hantering av varor, antingen direkt genom tillverkning eller indirekt genom exempelvis tjänster, transporter och försäljning. Dominerande branscher i regionen är livsmedelsproduktion, bilindustri, textilindustri och i Tibro möbelindustri och logistik.

De flesta verksamheter kan lokaliseras till Tibro tätort eftersom man där kan vinna många företagsmässiga fördelar samtidigt som lokaliseringen är samhällsekonomiskt fördelaktig. Där kan man också på bästa sätt verka för en god miljö. Detta behandlas i den fördjupade översiktsplanen för Tibro tätort.

Jord- och skogsbrukets intressen ska prioriteras inom aktiva jord- respektive skogsbruksområden. Verksamheter knutna till de areella näringarna ska kunna lokaliseras till den traditionella jord- och skogsbruksnäringen eller till naturresurserna.

Konflikter med exploateringsintressen

Ny bebyggelse som inte har anknytning till näringen bör inte lokaliseras så att inskränkningar i jord- och skogsbruksdriften kan uppstå. Om markområden utanför tätorterna, Tibro och Fagersanna, ska upplåtas för bebyggelse förutsätts markägarnas aktiva medverkan.

En alltför generös inställning till byggande på landsbygden kan även vara till nackdel för pågående areella näringar.

Friluftslivets intressen ska prioriteras inom Rankåsområdet, delar av Örlenområdet och delar av Tidanområdet. De areella näringarnas intressen och friluftslivets intressen kan komma i konflikt med varandra. Inom de mest frekventerade områdena kan kommunen därför komma att förvärva mark främst genom markbyte.

Ett antal områden har avsatts för vindkraftverk inom Tibro kommun. För närvarande försvaret

att all vindkraft inom kommunen står i konflikt med försvarsintresset. Dock har försvaret i skrift uttryckt att varje ärende kommer att prövas individuellt. Då översiktsplanen sträcker sig över minst en tioårsperiod kan förhållandena vid försvarets anläggningar förändras under planperioden på ett sätt som innebär att vindkraftverk kan bli möjliga inom Tibro kommun i likhet med de som nyligen byggts inom stoppområdet i Karlsborgs kommun.

Den planerade utbyggnaden av regionledningen (kraftledning) i den västra delen av Tibro kommun kommer att förläggas i anslutning till befintlig ledning.

Kommunen har pekat ut ett relativt stort område som lämpligt för grustäkt vid Hästekulla. Grustäkter pågår redan i området. Ytterligare exploateringsverksamhet förutsätter givetvis markägarnas medgivande. Se även kap 3.14.2.

Konflikter med bevarandeintressen

Riksintresseområden bedöms inte vara särskilt berörda.

Områden med intresse för natur- och kulturmiljön i del 3 avsnitt 16 kan komma i konflikt med en rationell jord- och skogsbruksdrift. Hur dessa aspekter ska beaktas inom jord- och skogsbruket är lagreglerat. Erfordras särskild hänsyn utöver lagstiftningen bör ersättning kunna utgå i form av bidrag eller dyl.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Inga konflikter bedöms föreligga mellan näringslivet och inventerade riskområden.

2.1.4 Service - kommersiell och offentlig service

Högre utbildning finns inom en 20 milsradie på flera orter i regionen som t ex Göteborg, Skövde, Trollhättan, Uddevalla, Borås, Jönköping, Linköping, Örebro och Karlstad.

Närmsta högskola är belägen i Skövde. Högskolan i Skövde har kärnkompetens inom natur-

vetenskap, teknik och humanvetenskap. Skövde högskola har dessutom en tydlig informations-teknisk profil.

Utbyggnad av handel och service förväntas ske i Tibro och Fagersanna. Större handelsetableringar ska endast tillåtas i tätorterna. Detta behandlas i de fördjupade översiktsplanerna för Tibro och Fagersanna.

2.1.5 Friluftsliv, fritid och turism

Turismen är en av de snabbast växande branscherna internationellt. I Skaraborg finns många attraktiva turistområden.

Kommunen avser att satsa på att bevara etablerade fritidsområden främst Rankåsområdet och del av Örlenområdet samt Tidån som kanotled.

Konflikter med exploateringsintressen

Friluftslivets intressen inom Rankåsområdet kan komma i konflikt med skogsnäringen. Etablering av eventuellt nya områden för friluftsliv och turism ska ske i samråd med markägarna.

Konflikter med bevarandeintressen

Friluftslivsområdena berör stora delar av riksintresseområdena Örlendalen – Mölltorpsplatån, Rankåsområdet och Habolstorp – Tolsbyområdet. Kommunen bedömer inte att riksintresset kommer att ta någon skada av friluftslivet. Om friluftslivets intressen skulle innebära nybyggnation av lovpliktiga anläggningar ska lovprövningen ske i samråd med länsstyrelsen.

Strandskyddsområden och andra natur- och kulturområden skyddade enligt lag samt skyddsområden för vattentäkter ska skyddas och beaktas enligt gällande lag.

Friluftslivet, vad gäller vistelse i naturen, berikas av en fridfull omgivning. Vissa verksamheter och även vissa fritidsaktiviteter som motorsport och skytte förorsakar istället buller. Det är därför angeläget att kommunen tar ställning till vilka områden som ska skyddas mot buller.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Friluftslivet kan också komma i konflikt med riskområden runt skjutbanor. Vid nylokalisering av skjutbanor bör dessa förläggas inom områden där det övriga friluftslivets intressen är ringa.

2.1.6 Kommunikationer

Tibro är beläget i nordöstra delen av Västra Götalands län, delen Skaraborg.

Inom en radie om mindre än 40 mil (fågelvägen) kan man nå Nordens tre huvudstäder Stockholm, Oslo och Köpenhamn. Avståndet till Göteborg, länets största stad, är ca 17 mil. Avståndet till Skövde, Skaraborgs största stad, är ca två mil.

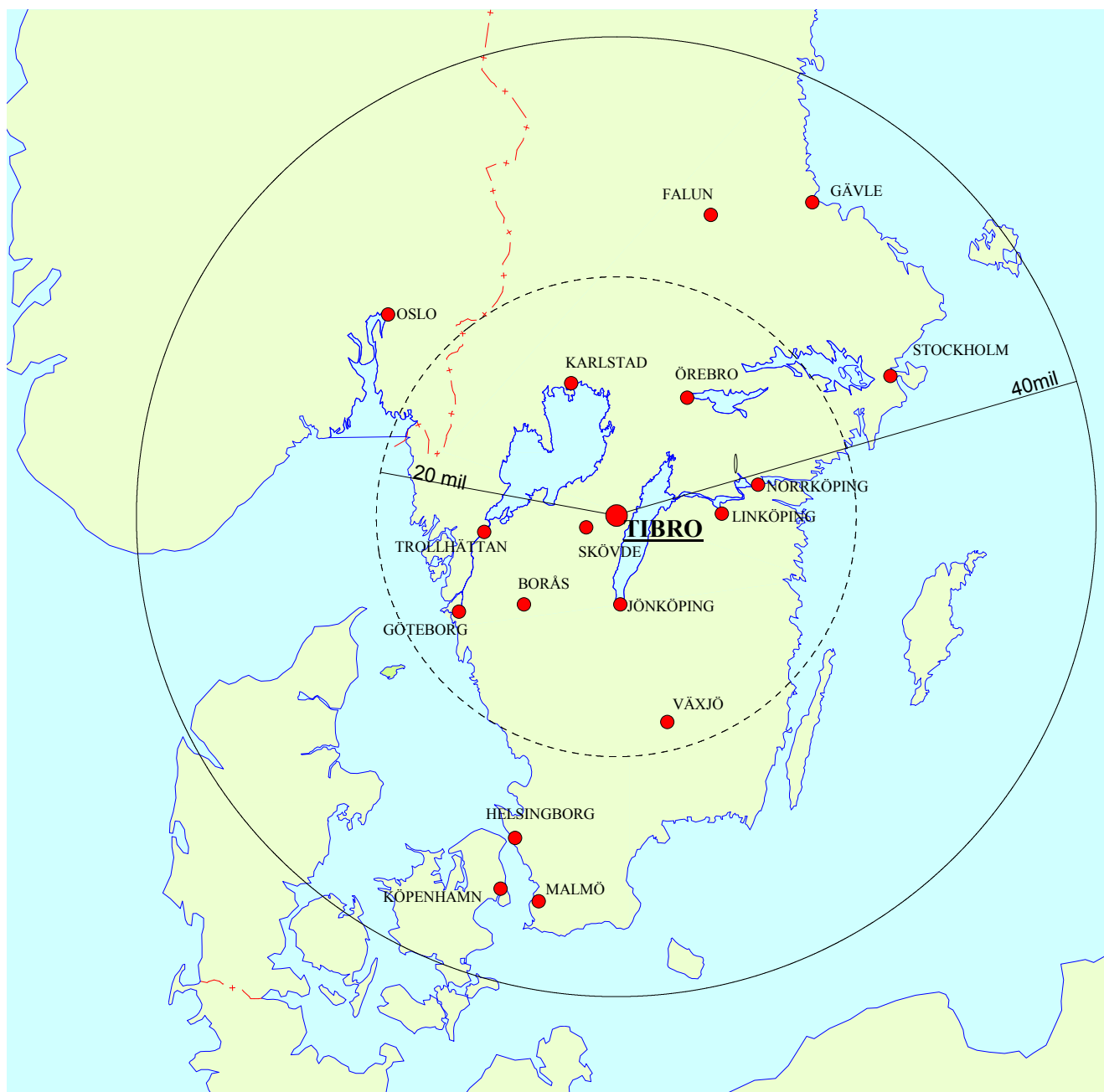
Inom två timmar kan man med bil eller tåg nå Göteborg, halva Småland, Linköping, Örebro och Karlstad. Ett område med ca 2,5 miljoner invånare. Kommunen ska verka för att förbindelserna inom ”tvåtimmarszonen” förbättras.

Vägsträckan Hästekulla – Skogaryd, på väg 201, är i dåligt skick och avses byggas om. Kommunen ska aktivt verka för en snar ombyggnad. Dessutom föreslås att Spethultsvägen få en ny sträckning i Fagersanna samhälle. Denna väg behandlas i den tematiska fördjupningen av översiktsplanen för kommunikationer i Fagersanna.

Tågkommunikationerna är relativt goda då man inom två mils avstånd har tillgång till snabbgående tåg på Västra Stambanan.

Kommunfullmäktige har 2005-02-28 beslutat att inte verka för fortsatt tågtrafik på Karlsborgsbanan, vilket innebär att kommunen ställt sig bakom Trafikverkets förslag om nedläggning. Trafikverket beslutade 2008-12-17 om nedläggning av delen Tibro-Karlsborg och att upphöra med allt underhåll på delen Tibro-Skövde. Efter överklaganden vann beslutet laga kraft 2011. Västra Götalandsregionen har trots detta för avsikt att ånyo utreda banan.

Kommunen har vidhållit beslutet från 2005 i både kommunstyrelsen och kommunfullmäktige genom beslut 2009-02-09 resp 2009-10-26.

Banvallen föreslås utnyttjas för en välbehövlig gång- och cykelväg till Fagersanna och Karlsborg. Detta är positivt både för trafiksäkerheten och för friluftslivet.

Konflikter med exploateringsintressen

Riksväg 49 går genom den yttre skyddszonen för kommunens vattentäkt i Fagersanna. Detta innebär att det finns en föroreningsrisk i samband med olyckor på vägen.

Konflikter med bevarandeintressen

Den planerade ombyggnationen av väg 201, delsträckan Hästekulla – Skogaryd, följer i stort sett den befintliga vägen och innebär inget större intrång i pågående markanvändning.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Inga exploateringsprojekt bedöms komma i konflikt med riskområden.

2.1.7 Vindkraft

Kommunen har pekat ut områden som med undantag av nuvarande försvarintresse är möjliga för vindkraftsutbyggnad.

Konflikter med exploateringsintressen

Inom utpekat område för vindkraft finns en bergtäkt vid Lunnekullen. Exploateringsintressena bedöms kunna hanteras så att de inte kommer i konflikt med varandra.

Konflikter med bevarandeintressen

De områden som är lämpliga för vindkraft med hänsyn till befintlig bebyggelse utgörs ofta av skogsmark med produktionsskog eller i vissa lägen av åkermark. Skogsområdena är relativt tysta och orörda under de år när skogen växer till inför nästa avverkningskede. Det betyder att de inte sällan har ett stort värde för allmän rekreation även om de inte innehåller särskilt utpekade bevarandeintressen. Lunnekullen och några av övriga områden uppfattas som sådana trots t ex bergtäkten med återkommande sprängningar. Inom Lunnekullen finns också ett antal områden med förhöjda naturvärden. Områden med utpekade höga naturvärden ska undantas från verk.

Konflikter med försvarsintresset

Vindkraftsområdena inom Tibro kommun står enligt försvaret i konflikt med försvarets flygintressen i Karlsborg. Försvaret hävdar fin ett sk stoppområde som innefattar hela Tibro kommun. För närvarande provas Lunnekullenområdet av regeringen inom ramen för en kommunal tillåtelseansökan.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Vindkraftsområdena i övrigt bedöms inte komma i konflikt med andra miljö- och riskområden.

2.1.8 Vattentäkter

Tibro har blivit riksbekant för sitt fina dricksvatten. Vattentillgångarna i kommunen som

helhet har beskrivits och analyserats i Vattenförsörjningsplan, SWECO 2011. Fyra stora vattenförekomster har prioriterats.

Konflikter med exploateringsintressen

Eftersom vattenverket och utvinning av grundvatten (tåkten i Sergerstorp och Karlshaga) ligger i ett område med genomsläppliga jordlager är det av stor vikt att hänsyn tas till detta förhållande både i befintlig och tillkommande verksamhet. Se kap 3.13.2, Dricksvatten.

Nya grustäkter ska inte medges inom vattentäktsområdena. Utvidgning av befintliga grustäkter får medges endast om vattentäkten inte påverkas negativt.

Förutsättningarna för utnyttjandet av vattentäkten i Fagersanna bör utredas beroende på att den är belägen inom tätbebyggt område och nära riksväg 49 där risken för föroreningar är större.

Konflikter med bevarandeintressen

En utökning av uttaget av vatten kan komma att bli aktuell vid Segerstorps vattentäkt i Rankås. Detta kommer i så fall att provas i en vattendom där man även kommer att ta hänsyn till riksintresset Rankås med dess våtmarker.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Tre objekt där det finns risk för förorenad mark är belägna inom skyddsområde för vattentäkt i södra delen av Rankås vattentäktsområde (Nolsågen, Levins och Hultadammen). Områdena har låg riskklassning men bör utredas så att de antingen kan avfärdas eller åtgärdas. Förorenad mark vid Levins är troligen bortschaktad och därmed ”sanerad”.

2.1.9 Grustäkter

Kommunen har valt att peka ut ett område inom vilket både befintliga och nya grustäkter kan exploateras. Detta område är strategiskt beläget vid Hästekulla intill de största vägarna i kommunen.

Konflikter med exploateringsintressen

Inom utpekad grustäktområde finns en endurobana. Exploateringsintressena bedöms kunna samverka inom området. Inom området bör ingen ny bebyggelse tillkomma på grund av eventuella bullerstörningar. Se även ovan del 2.1.2 avsnitt ”Bostäder – Permanent- och fritidsboende”.

I planen föreslås en restriktiv tillståndsgivning för brytning av grus och sand i många områden. Begränsningar kan vara ett hinder för markägare som vill exploatera grusfyndigheter i stor skala.

Förutom skogsbrukets intressen finns inga andra intressen inom området. Taktverksamheten förutsätter markägarens medgivande.

Konflikter med bevarandeintressen

Det finns inga särskilda bevarandeintressen inom området.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

Det bedöms inte finnas några särskilda risker inom utpekad område.

2.1.10 Miljö- och riskfaktorer

Skredrisker har utretts. Utredningen visar att det inte finns några skredrisker av betydelse inom kommunen. Kommunen har en översiktlig utredning som visar riskområden för radon. Halterna av markradon är genomgående mycket låga inom kommunen. Risken för radon ska dock beaktas vid grundläggning av nya byggnader, främst bostäder.

2.1.11 Riksintressen

Riksintressena ska skyddas mot påtaglig skada enligt miljöbalken kap 3 § 6.

Konflikter med exploateringsintressen

Bevarandet av riksintressena i Tibro kan komma i konflikt med åtgärder som husbyggnation, vindkraftsutbyggnad, fyllning, schaktning, diken, vattenverksamhet, taktverksamhet, byggande av anläggningar och dylikt. Dessa ex-

ploateringsåtgärder har berörts ovan. I den mån kommunal tillståndsprövning för ovanstående åtgärder blir aktuell ska kommunen samråda med länsstyrelsen.

Utbyggnad av Fagersanna samhälle kan komma i konflikt med riksintresset för den s k Mölltorpsplatån. Samråd ska i så fall ske med länsstyrelsen i ett tidigt skede.

I övrigt bedöms att det inte föreligga några konflikter med exploateringsintressen inom riksintresseområdena. Uttag av vatten (vattentäkt) prövas i domstol och friluftsanläggningar ska prövas i samråd med länsstyrelsen.

Om exploatering av åtgärder som kan skada försvarets intressen blir aktuell inom områden av intresse för försvaret kommer kommunen vid sin prövning av åtgärden att inhämta försvarets och länsstyrelsens yttrande.

Konflikter med bevarandeintressen

Bevarandeintresset strider inte emot riksintresset.

Konflikter med miljö- och riskfaktorer

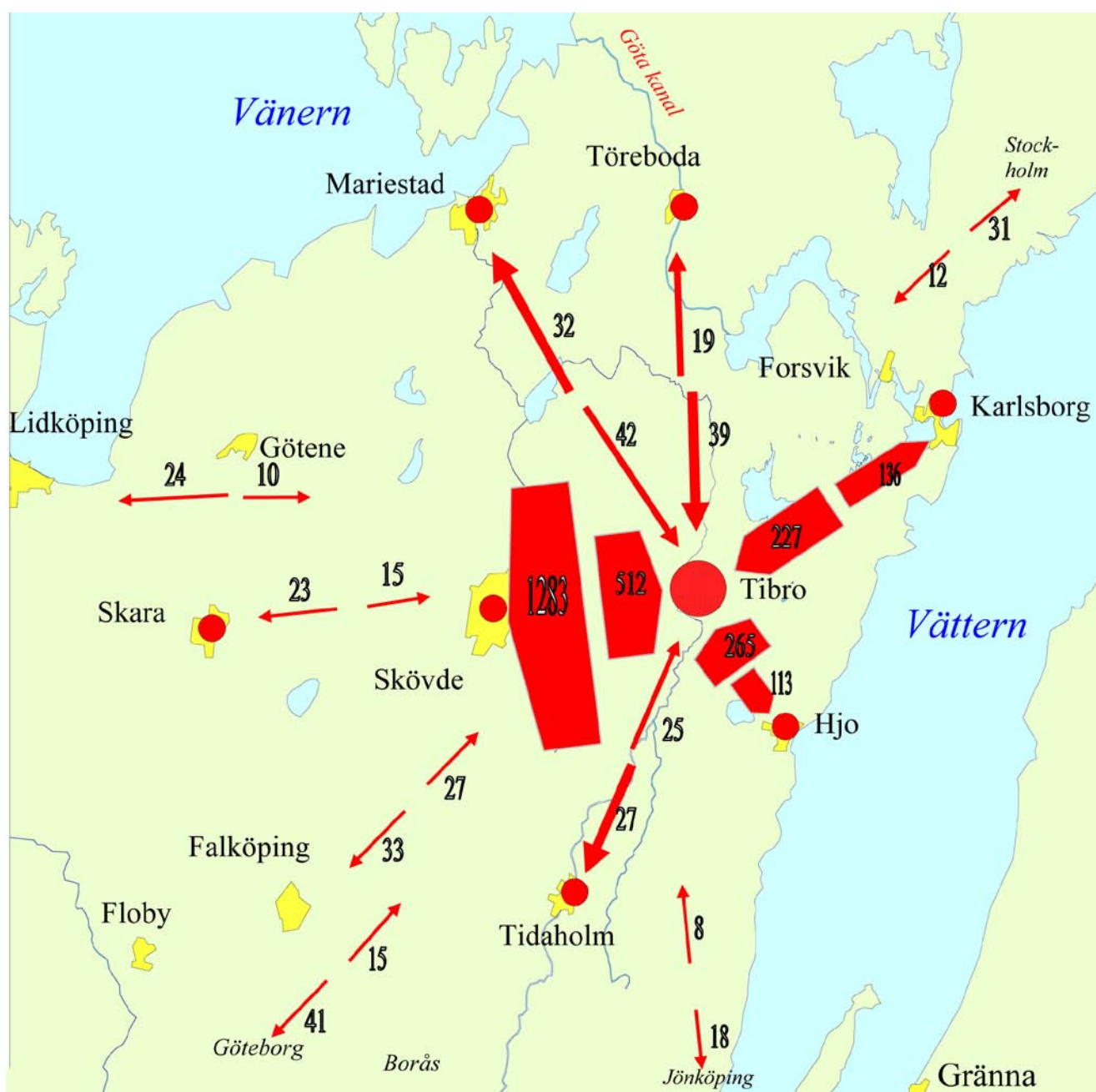
Det bedöms inte finnas några särskilda risker inom riksintresseområdena som kan skada riksintresset. Se avsnittet ovan, 2.1.8, Vattentäkter.

2.2 Mellankommunala frågor

Den planerade användningen av mark- och vattenområden i Tibro påverkar i begränsad omfattning våra grannkommuner. Kommunerna i Östra Skaraborg har dock flera strukturella frågor samt pågående och planerad mark- och vattenanvändning gemensamt.

2.2.1 Arbetsmarknadsregion

Storleken på arbetsmarknads- och därmed pendlingsregionerna växer, vilket är bra för regionens utveckling. Arbetspendling sker huvudsakligen till och från våra grannkommuner Skövde, Hjo och Karlsborg. Den största pendlingen sker till och från Skövde, som har två stora arbetsplatser i Volvo och Kärnsjukhuset. Dessa är

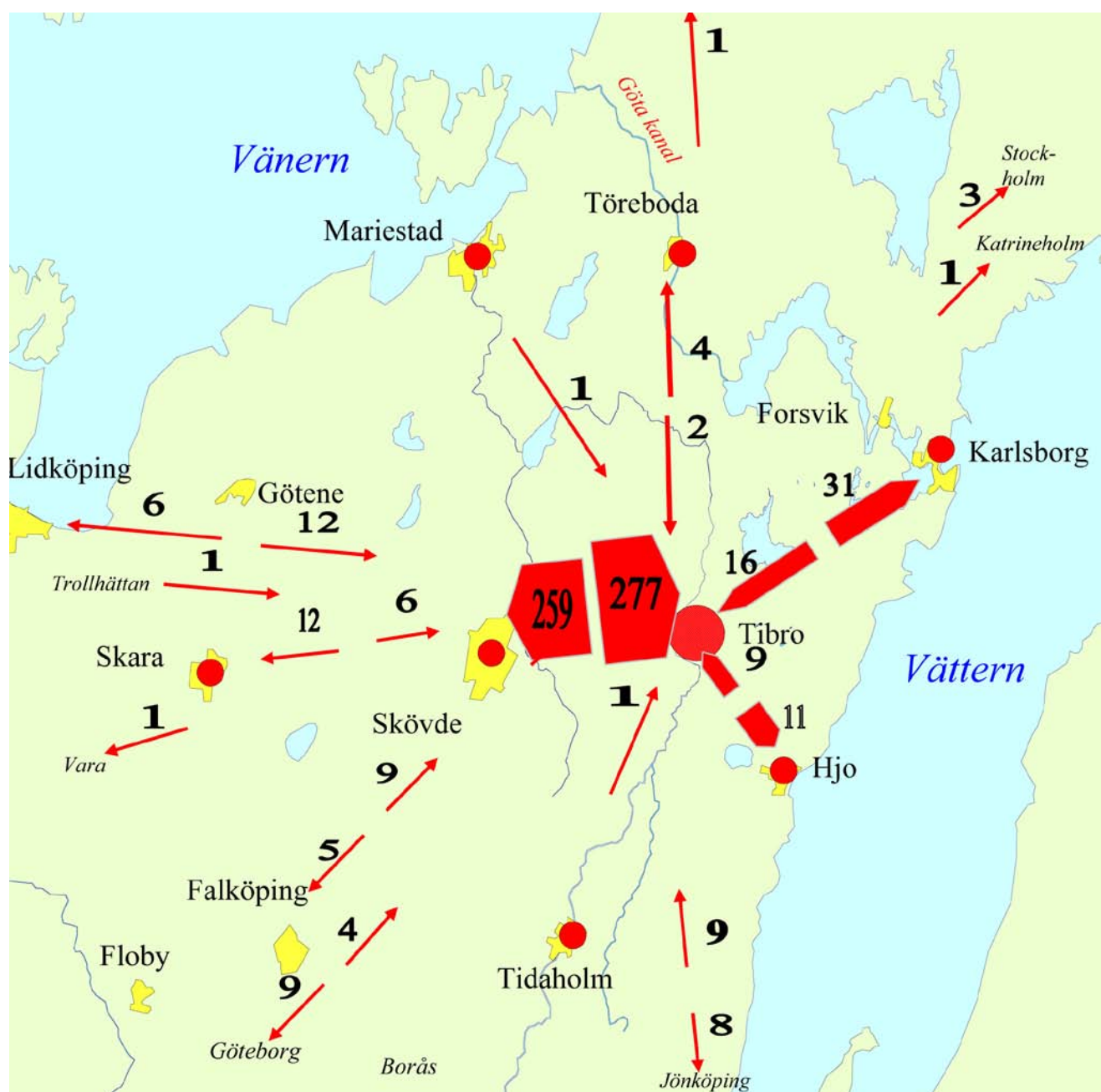
Pendling 2007.

även arbetsplatser för många tibrobor. En viktig fråga för Östra Skaraborg är kollektivtrafikförsörjningen. Samverkan mellan kommunerna pågår. Figurerna nedan visar pendlingen.

2.2.2 Infrastruktur - vägar och IT

Infrastruktur med bl a vägutbyggnad är angelägna frågor inte bara för Tibro utan för hela

Östra Skaraborg. Goda förutsättningar för transporter är mycket viktiga för näringslivet i området. E20 hör till de mest angelägna projekten. Bra järnvägsförbindelser från Skövde för både personer och gods är en annan viktig fråga för Tibro. IT-infrastrukturen fungerar tillfredsställande men behöver förbättras i takt med den tekniska utvecklingen.

Pendling med buss 2009.

2.2.3 Turism

Sjön Örlen är en viktig resurs för turismen i kommunen. Här finns möjligheter att utveckla camping- och båt- och fiskeverksamheter. Cykelleden - "Västgötaleden" och vandringsleden - "Rankåsleden" går genom Tibro kommun. Rankåsleden ansluter till Västra Vätterleden i Hjo och Karlsborgs kommuner. Kanotleden i Tidån ingår också i ett större sammanhang. Tibro har också en utvecklingspotential inom möbelbranschen som kan kopplas till shoppingturism.

2.2.4 Järnväg

Trafikverket har 2008-12-17 beslutat lägga ner och avveckla Karlsborgsbanan mellan Tibro och Karlsborg. Beslutet har överklagats men besvären har avslagits av Regeringen. Båda kommunerna har visat intresse för att nyttja banvallen till en ny gång- och cykelväg. Tibro kommun har tillsatt en arbetsgrupp som har till uppgift att förbereda denna förändring.

Trafikverket beslutade samtidigt att upphöra med allt underhåll på delen Tibro - Skövde. Beslutet innebär att den 3-åriga ångertiden gick ut den 1 januari 2011. För närvarande pågår en nedläggnings- och avvecklingsprocess som tar 1-2 år. Denna process är ännu inte avslutad. Skövde och Tibro kommuner har båda varit för nedläggning av delen Tibro - Skövde. Även denna del kan nyttjas för en ny gång- och cykelväg.

2.2.5 Bullerstörda områden

Tibro kommun har i översiktsplanen pekat ut områden för vindkraftverk som i vissa fall ligger intill kommungränsen. Vid etablering av vindkraftverk ska samråd ske med berörd angränsande kommun. För vindkraftparken vid Lunnekulen har en gemensam planering inom Tibro och Karlsborgs kommuner påbörjats.

Bullerzon från Kråk - Enebågens skjutfält sträcker sig in i östra delen av Tibro kommun vilket kan accepteras i den omfattning som hittills drabbat kommunen. En eventuell utökning

av verksamheten vid dessa skjutfält får inte innebära att bullerstörningarna ökar inom Tibro kommun.

Start och landning vid Karlsborgs flygplats medför buller i stora delar av Tibro kommun inte minst i Fagersanna. Med nuvarande omfattning på flygverksamheten kan dessa störningar accepteras. Utökad flygverksamhet måste ske så att bullerstörningarna inte ökar inom Tibro kommun.

Vid uppförande av nya bullrande anläggningar eller när nya störande verksamheter planeras i närhet av gräns mot grannkommuner ska berörda kommuner höras.

2.2.6 Vatten och luft

För att uppnå de av regering och riksdag antagna miljömålen måste en samverkan ske mellan kommunerna särskilt vad gäller frågor om vattenkvalitet inom de olika avrinningsområdena och luftkvalitet.

2.2.7 Övrig kommunövergripande samverkan

Tibro kommun samverkar med andra kommuner och med olika samverkansorgan som t ex:

- West Sweden (EU-frågor).
- Västra Götalandsregionen.
- Västsvenska Turisrådet.
- Västarvet.
- Skaraborgs kommunalförbund (15 medlemskommuner)
- Skövde, Hjo, Tibro, Karlsborg, Töreboda, Gullspång och Mariestad vad gäller Räddningstjänsten (RÖS).
- Avfallshantering Östra Skaraborg för Skövde, Hjo, Karlsborg och Tibro vad gäller avfallsfrågor (AÖS).
- Miljönämnden Östra Skaraborg för Tibro, Skövde, Falköping och Hjo (MÖS).
- E20-gruppen som arbetar med vägstrukturfrågor.